

Elida Ružić

PRILOG OPTIMALIZACIJI IZVANNASTAVNIH I IZVANŠKOLSKIH ORGANIZACIJSKIH OBLIKA RADA

1. UVOD

Činjenica je da su život i rad u suvremenom društvu obilježeni ne samo pozitivnim utjecajima nego i negativnim utjecajima, poglavito kada se radi o zdravlju suvremenog čovjeka. Dakako, tih negativnih utjecaja nisu lišeni ni učenici, što znači da rad s njima treba organizirati i provoditi tako da se u što većoj mjeri utječe na čuvanje i unapređivanje njihova zdravlja.

Sasvim sigurno da se taj zahtjev može osigurati na različite načine, među kojima značajno mjesto pripada ili bi trebalo pripadati i tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi. Jednako je tako sigurno da se isključivo putem nastave tjelesne i zdravstvene kulture (dva sata tjedno?!) ne može udovoljiti ni istaknutim zahtjevima, a niti stvarnim potrebama, interesima i željama učenika koje iz njih proizlaze. To je iz razloga što dva sata nastave tjelesne i zdravstvene kulture nije dovoljno ni za zadovoljavanje edukativnog minimuma, a kamoli za zadovoljavanje bioloških potreba učenika za kretanjem (Findak, 2003.).

To, pored ostalog znači, da jedno od rješenja treba tražiti u većem uključivanju učenika i njihovom aktivnom sudjelovanju u izvannastavnim i izvanškolskim tjelesnim aktivnostima (Ružić, 2011.).

Kako sada stvari stoje, svakodnevna praksa je daleko od toga zahtjeva, a razloga ima više, od kojih je jedan vezan za sportske objekte.

2. SPORTSKI OBJEKTI VAŽAN ČIMBENIK SVRSTAVANJA UČENIKA IZVANNASTAVNE I IZVANŠKOLSKE TJELESNE AKTIVNOSTI

Mišljenja smo da bi obuhvat učenika u izvannastavne i izvanškolske oblike rada bio puno veći da su na povoljniji način riješena pitanja vezana uz sportske objekte. Tako npr. sa žaljenjem moramo konstatirati da su mnogi i još k tome skupi sportski objekti zatvoreni ne samo subotom i nedjeljom nego u nekim sredinama i radnim danom tijekom tjedna. Isto tako stoji tvrdnja da je u mnoge tzv. sportske hramove pristup djeci i učenicima zabranjen, što se također nepovoljno odražava na njihovo svrstavanje u izvannastavne i izvanškolske oblike rada.

Gdje je izlaz ili, konkretnije, kako doskočiti postojećoj situaciji, odnosno kako omogućiti svrsishodnije korištenje postojećih sportskih objekata i efikasnije graditi nove sportske objekte, ne samo zbog obuhvata djece i učenika u različite oblike tjelesnog vježbanja, nego i naših građana?

Kada se radi o funkciji sportskih objekata u njihovoj što efikasnijoj provedbi izvannastavnih i izvanškolskih organizacijskih oblika rada smatramo da bi, pored ostalog, trebalo voditi brigu o najmanje tri stvari.

Prvo, zbog pomanjkanja vježbovnog prostora (i otvorenog i zatvorenog) izgradnjom funkcionalnijih sportskih objekata nego do sada, npr. sportsko-rekreativnih centara, moglo bi se povoljnije osigurati provođenje svih organizacijskih oblika rada za učenike.

Drugo, pri izgradnji tih centara trebalo bi pored sadržaja voditi računa i o njihovoj lokaciji. Naime, smatramo da se centri koji nisu dostupni najmlađima i mladima, kojima nema mogućnosti za zadovoljavanje potreba i interesa svih ili većine članova obitelji, teško mogu opravdati. To isto vrijedi za različite sportsko-rekreativne, turističke centre izvan mjesta stanovanja. Iskustva pokazuju, a svakodnevna praksa potvrđuje da su šetnje, pješačke ture, poludnevni ili jednodnevni izleti, najčešće usmjereni prema mjestima koja osim vode i hrane nude i nešto više, a pogotovo provođenje različitih tjelesnih aktivnosti.

I treće, smatramo da u izgradnji novih sportskih objekata prednost treba dati funkcionalnim i jeftinim nad neracionalnim i skupim objektima. Mišljenja smo da se upravo u toj preorijentaciji nalazi jedan dio rješenja i odgovora na pitanje kako i u postojećoj situaciji više graditi, lakše održavati i racionalnije koristiti sportske objekte.

Pri tome ne mislimo na potpunu apstinenciju u izgradnji višenamjenskih sportskih objekata. Naprotiv, vjerojatno su i takvi objekti potrebni, no sasvim je sigurno da je potrebno i puno, puno više selektivnosti u izgradnji objekata takve vrste. Jedan od značajnih razloga leži upravo u činjenici što su tzv. „reprezentativni“ sportski objekti nedostupni onima, kojima su najpotrebniji, dakle, djeci i učenicima.

Dakako, da ne bi bilo nesporazuma ili nejasnoća treba reći još i ovo. Isticanje u „prvi plan“ djece, učenika i mladeži ne podrazumijeva zanemarivanje svih drugih naših građana, koji imaju također potrebu za tjelesnim vježbanjem u svoje slobodno vrijeme. Naprotiv, smatramo da su sportski objekti ne samo bitan uvjet za uspješno odvijanje tjelesne i zdravstvene kulture, sporta, sportske rekreacije, nego i neodvojiv element društvenog standarda (Prskalo I., E.Ružić, I. Mašić, 2007.) To znači da ne osim što su svim našim građanima, bez obzira na dob, potrebni, trebaju biti i dostupni.

3. ZAKLJUČAK

Smatramo da treba učiniti sve u cilju što većeg svrstavanja djece, učenika i mladeži u izvannastavne i izvanškolske tjelesne aktivnosti. Sasvim je sigurno da su u ostvarivanju tog cilja od velikog značenja i sportski objekti. Mišljenja smo da je upravo u njihovu boljem iskorištavanju jedna od šansi za veći obuhvat učenika u izvannastavne i izvanškolske organizacijske oblike rada. To je pak danas potrebno više nego jučer, jer su i negativne posljedice suvremenog načina življenja sve veće.

Ako znamo da se naročito nepovoljno reflektiraju na život i rad djece, učenika i mladeži, da je upravo tjelesno jedan od efikasnih načina suprotstavljanja tim posljedicama, onda valja učiniti sve kako bi im osigurali uvjete za sistematsko tjelesno vježbanje, uključujući i njihovo sudjelovanje u izvannastavnim i izvanškolskim organizacijskim oblicima rada.

4. LITERATURA

1. Findak, V.: Metodika tjelesne i zdravstvene kulture, Školska knjiga, Zagreb, 2003.
2. Prskalo, I., E. Ružić, I. Mašić: „Materijalno tehnički uvjeti za provedbu organizacijskih oblika rada u tjelesnom odgojno-obrazovnom području“, u Zborniku 16. ljetne škole kineziologa, Zagreb, 2007.
3. Ružić, E.: „Izvannastavni oblici rada u funkciji realizacije cilja tjelesne i zdravstvene kulture“, u Zborniku 20. ljetne škole kineziologa, Poreč, 2011.